

Søknad

Søknadsnr.	2025-0001	Søknadsår	2025	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Utviklingstiltak i klynger og bedriftsnettverk			
Prosjektnavn	Klyngeutvikling 2025			

Kort beskrivelse

InnoTre har fått innvilget et stort 3-årig prosjekt for innovasjonstøtte via Innovasjon Norge («Verdikjedeløft») og vil med det øke aktivitetene sine vesentlig fremover. Det vil derfor være behov for ekstra midler fra Agder fylkeskommune for å realisere denne økte satsingen. Prosjektet vil bidra til utvikling av grønne løsninger og styrket internasjonal konkurransekraft. Dette prosjektet vil være klyngerammen rundt våre utviklingsaktiviteter.

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet vil bidra til utvikling av grønne løsninger og styrket internasjonal konkurransekraft. Vi fokuserer på aktiviteter som kortreiste og sirkulære råstoffer, påbygg i høyden, design, arkitektur, konstruksjon, styrker næringa og øker kompetansen.

Prosjektet vil støtte måloppnåelse som er satt i regionale og nasjonale planer.

InnoTre har bygget en solid struktur siden oppstarten i 2019. Vi har opplevd stor medlemsvekst i verdikjeden fra skogen til ferdige produkter. Medlemmer inkluderer leverandører, FoU-aktører og arkitekter. I tillegg har vi flere samarbeidsavtaler med regionale utviklingsaktører. InnoTre vil videreutvikle klynga i tråd med gjeldende strategi og målsetninger gjennom 2025.

En klynge må videreutvikles for å beholde aktualitet og verdi for medlemmene. InnoTre har et etablert rammeverk, bygger kompetanse og har gode samarbeidsprosjekter, samtidig er det uutnyttede potensialer. Disse potensialene er i tråd med Innovasjon Norges retningslinjer for klyngeprosjekter, som fokuserer på å øke innovasjonsevnen, styrke klyngenes rolle som drivere for fornyelse og bærekraftig vekst, samt bidra til attraktive innovasjonsøkosystemer.

Agder fylkeskommune har som mål med sine klyngemidler at eksisterende klynger skal utvikle seg til ledende miljøer for omstilling, nyskaping og innovasjon. Det arbeidet som gjøres av InnoTre i 2025 og framover, vil bidra sterkt til å nå disse målene.

Klyngeprosjektet vil bidra sterkt til Regionplan Agder 2030 sine mål om å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030, et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Dette innebærer bl.a. samarbeid for å nå FNs bærekraftsmål på regionalt og lokalt nivå.

Aktivitetene i 2025.

1. Klyngeutvikling

Mål: Videreutvikle og styrke det strategiske samarbeidet med de ulike aktørene i "klyngediamanten".

Klyngediamanten består av samarbeidspartnere som bør være representert i et fullverdig klyngesamarbeid. InnoTre vil styrke medlemsmassen innen alle kategorier gjennom:

- Strategiarbeid
- Øke medlemsmassen i antall og bredde
- Samarbeidsavtaler, nye og gamle
- Synliggjøring og utadretta virksomhet
- Styrke relasjoner mellom næring og FoU-aktører for innovasjon og utvikling

2. Kompetanseløft

Mål: Fremme rekruttering i verdikjeden og bidra til øke kompetanse blant medlemsbedriftene.

Det er behov for rekruttering til næringen i årene framover. Parallelt er det behov for kompetanseløft hos dagens ansatte. Et sterkere samarbeid med både kommuner, fylkeskommunen og universitetet om utdanningstilbudet er nødvendig, slik at utdanningsprogram og fagtilbud bidrar til økt rekruttering av etterspurt fagkompetanse til næringen. Hovedfokus i dette delprosjektet er:

- Utvikle samarbeidet med utdanningsaktører
- Styrke satsingen på trekompetanse i skole- og universitetssektoren i Agder
- Kompetanseløft

3. Innovasjonsløft

Mål: Legge grunnlag for økt innovasjonsgrad i næringa, med utvikling av nye klima- og miljøvennlige løsninger, produkter og industrielle nyetableringer.

Skog- og trenæringen er en sentral aktør i det grønne skiftet. Basert på fotosyntesen opptar skog i vekst CO₂ fra atmosfæren, og treprodukter binder karbon. Næringen må fremme substitusjonseffekten bedre, dvs den klimagevinsten som ligger i å erstatte produkter med stort klimafotavtrykk med trebaserte produkter - der det er hensiktsmessig.

Etterspørselen etter tre er stor og økende, det blir kamp om ressursen, noe som framtvinger optimalisert bruk. Det er ikke utviklet verdikjeder for ombruksmaterialer i vår region, samtidig som etterspørselen finnes. Det er aktører som arbeider med ideer og prosjekter, og InnoTre ønsker å bidra. Hovedfokus i dette delprosjektet er:

- Ombruk og sirkulære løsninger
- Tre som alternativ til produkter med stort klimafotavtrykk
- Legge grunnlag for industrielle nyetableringer

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Agder Tresenter Org.nr:971332379 arne@innotre.no	Østre Agder 6 4900 TVEDESTRAND	97570106
Kontakt- person	Arne Eriksen arne@innotre.no	Østre Grenstøl 6 4900 TVEDESTRAND	97570106
Prosjekt- leder	Krister Moen krister@innotre.no	- 4900 TVEDESTRAND	91631131

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

2021:

- Agder fylkeskommune: Utvikling og oppstart klyngeetablering, kr. 1.000.000
- Innovasjon Norge: det samme, kr. 500.000
- Innovasjon Norge: Data som ressurs, kr. 400.000
- Regionalt næringsfond Østregionen: Rekruttering/lærlingprosjekt, kr. 65.000 (bagatellstøtte)
- Agder fylkeskommune: Kompetanseprogram i Agder, kr. 95.000

2022:

- Agder fylkeskommune: Utvikling og oppstart klyngeetablering, kr. 1.500.000
- Agder fylkeskommune: Fra energigjenvinning og resirk til gjenbruk, kr. 300.000
- Agder fylkeskommune: Tredriver Agder , kr. 200.000
- Innovasjon Norge: Tredriver Agder, kr. 400.000 (bagatellstøtte)

2023:

- Agder fylkeskommune: Tredriver Agder, kr. 200.000 (bagatellstøtte)
- Innovasjon Norge: Digitalt håndverk, kr. 650.000
- Agder fylkeskommune: Grunnfinansiering klyngedrift, kr. 1.500.000

2024:

- Innovasjon Norge: Hub-node 2024-2026, kr. 3.000.000
- Innovasjon Norge: Påbygg i høyden med trekonstruksjoner, kr. 950.000 (bagatellstøtte kr. 200.000)
- Regionalt næringsfond for Arendal, Froland og Grimstad: Påbygg i høyden, kr. 150.000 (bagatellstøtte)

- Agder fylkeskommune: Videreutvikling InnoTre 2024, 1.500.000

Klyngestøtten fra Agder fylkeskommune er hjemlet som klyngestøtte i Statstøtteregelverket.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Agder Tresenter er en medlemsorganisasjon med formål om å bidra til vekst og økt konkurransekraft for skog- og trebasert næring. Organisasjonen arbeider både for medlemsbedriftene og med tiltak som kan være til generell nytte for næringa. Vi jobber primært innen to hovedområder: opplæringskontor for medlemsbedriftene, og næringsutvikling/klyngeprosjekt. Denne søknaden gjelder klyngeutviklingsprosjektet.

InnoTre er den yngste av tre næringsklynger med tre som fokus i Norge, og den eneste med forankring i det sørlige Norge. Skog- og trenæringen er viktig i vår region, med en årlig omsetning på ca. 8,6 mrd og over 4200 ansatte ifølge en rapport fra 2021 (Oxford Research, 2021/4).

Gjennom felles utviklingsprosjekter skal klynnga bidra til bærekraftig vekst, økt verdiskaping og lønnsomhet i verdikjeden fra skog til ferdige produkter.

Agder fylkeskommune og Innovasjon Norge har vært aktive støttespillere fra oppstart.

Prosjektmål

Agder Tresenters overordna mål er å synliggjøre en framtidsrettet og bærekraftig bransje, som bidrar til grønn vekst og internasjonal konkurransekraft. Dette underbygges i mål og visjoner for klyngeprosjektet; der visjonen er verdiskaping som bidrar til utslippsreduksjoner og nødvendige løsninger i det grønne skiftet. De strategiske målene følger opp dette:

- Videreutvikle og styrke samarbeidet med de ulike aktørene i "klyngediamanten"
- Øke kompetanse og fremme rekruttering
- Bidra til utslippsreduksjon ift. Norges mål om å kutte klimagassutslipp
- Øke bindingen av CO2 gjennom økt og bærekraftig bruk av norsk tre og trevarer, både friskt og ombrukt
- Legge grunnlag for økt innovasjonsgrad i næringa,
- Utvikling av nye grønne løsninger, produkter og industrielle nyetableringer

Forankring

Skog- og trenæringen og øvrig bioøkonomi er et av regjeringens satsingsområder i Grønt industriløft 2.0, og utgjør en nøkkelfaktor for bærekraftige løsninger. Næringen har betydelig potensiale for økt verdiskaping gjennom økt eksport av bærekraftige produkter, økt bruk av lokale råvarer og utvikling av sirkulære løsninger.

Både innsatsområder og prosjektarbeid er godt forankret i medlemsbedriftene og gjennom samarbeidsavtaler med andre utviklingsaktører. Solid medlemsvekst de siste årene indikerer økt tilslutning til arbeidet som er igangsatt. Styret og administrasjonen følger opp mål, strategier og aktiviteter basert på innspill fra medlemsmassen.

Prosjektet er forankret i regionale og nasjonale planverk. Sentrale planer inkluderer Regionplan Agder 2030, VINN Agder, Klimaveikart Agder, Landbruksstrategi for Agder 2022-2024, Melding om kystskogbruket 2022, Grønt industriløft 2.0 og Klimautvalgets rapport "Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050" (NOU nr. 25).

En fersk rapport fra Boston Consulting Group (BCG) understreker Norges robuste grunnlag for en vellykket grønn omstilling, takket være unike naturressurser, sterk industriell og teknologisk kompetanse, en godt utdannet befolkning og betydelige inntekter fra olje- og gassindustrien. Likevel går omstillingen tregere i Norge enn i andre land, og det er nødvendig å intensivere arbeidet med den grønne omstillingen (Boston Consulting Group 2024).

Prosjektorganisering

Daglig leder er prosjekteier, og samarbeider med annet administrativt personell og/eller innleide konsulenter. I «Verdikjedeløft» prosjektet vil vi ha innleide av inntil 4 prosjektledere som vil arbeide for InnoTre. Styret for Agder Tresenter er styringsgruppe, og bidrar også med kompetanse og rådgiving. Medlemmene er aktive deltakere i prosjekter og aktiviteter.

Samarbeidspartnere

Samarbeid er grunnmuren i alt klyngearbeid, og InnoTre har mange gode partnere. Prosjektledere- og medarbeidere holder i trådene, men det er ledere og andre ansatte fra medlemsbedriftene som utgjør kjernen i samarbeidet. Det betyr at vi har med oss ressurspersoner fra hele verdikjeden fra skogen til produksjonsbedriftene som bidrar til felles utvikling, i tillegg til andre medlemmer.

Klynga har samarbeidsavtaler med Bølgen bærekraftsenter, UiA Fakultet for teknologi og realfag, UiA Handelshøyskolen, MIL, Pågang næringshage, Wood Works! Cluster, Fagskolen i Agder, NMBU-EVU Bransjeprogram og Digital Innovation Hub Oceanopolis.

InnoTre er Agders skog- og trenæringsforum i Skognæringa Kyst, og er dermed tett på arbeidet i Kystskogbruket (som omfatter 8 kystfylker). Vi har i tillegg verdifullt samarbeid med Skogselskapet i Agder, Statsforvalteren i Agder, Nibio og NHO. Agder fylkeskommune og Innovasjon Norge er aktive støttespillere.

Aktiviteter

Daglig leder har ansvar for å prioritere aktiviteter i samsvar med tilgjengelige ressurser og framdrift gjennom året.

1. Klyngeutvikling med hovedfokus på: strategiarbeid, øke medlemsmassen i antall og bredde, nye og gamle samarbeidsavtaler, synliggjøring og utadretta virksomhet, styrke relasjoner mellom næring og FoU-aktører for innovasjon og utvikling.

Aktuelle aktiviteter:

- Ha tett kontakt mellom daglig leder og eksisterende medlemmer

- Arbeide med å øke medlemsmassen i antall og bredde
 - Styrke relasjoner mellom bedriftene og kunnskaps-, forsknings- og innovasjonsmiljøer
 - Følge opp/videreutvikle inngåtte samarbeidsavtaler og søke nye
 - Synliggjøre og promotere klynge regionalt, nasjonalt og internasjonalt
 - Utvikle faglige nettverkssamlingene
 - Fortsette samarbeidet med WoodWorks! Cluster og andre klynger i Norden
 - Være skog- og trenæringens talerør inn mot politiske myndigheter
 - Øke fokuset på eksport og internasjonal handel
 - Synliggjøre muligheter innen internasjonal handel for medlemmene
2. Kompetanseløft med hovedfokus på: utvikle samarbeidet med utdanningsaktører på alle nivå, styrke satsingen på trekompetanse ved UiA og kompetanseløft. Trebyggeri – nasjonal konferanse

Aktuelle aktiviteter:

- Styrke dialogen mellom skoler og bedrifter for å utvikle relevante utdanningstilbud
- Målrettet innsats for å rekruttere elever til VG2 Treteknikk på de videregående skolene
- Samarbeide med UiA og Fagskolen for økt studentandel i bedriftene
- Sørge for utplasseringer, oppgaver, praksisplasser
- Styrke bedriftenes muligheter for kompetanse og rekruttering
- Vurdere satsingsområde kompetanseheving på bærekraft og rapportering i SMBer.
- Samarbeide med aktører som tilbyr opplæring
- Videreutvikle og gjennomføre nasjonal konferanse Trebyggeri 2025

3. Innovasjonsløft med hovedfokus på: ombruk/bærekraft, legge grunnlag for industrielle nyetableringer.

Aktuelle aktiviteter:

- Arbeide med ombruksløsninger
- Samarbeide med andre aktører om nye prosjektinitiativ
- Følge opp konkrete initiativ fra medlemsbedrifter innenfor innovasjon.
- Følge opp samarbeidsavtaler

Målgrupper

Målgruppen er skog- og trebasert næring, og byggenæringen.

Primær målgruppe er ledere og ansatte som har forpliktet seg til et samarbeid i klynga. Ikke-medlemmer kan delta i prosjekter. Medlemmene skal oppleve at medlemskap gir verdifullt nettverk, fagkunnskap og løsninger på felles utfordringer.

Resultat

En robust næringsklynge der medlemmene opplever økt verdi gjennom samarbeid og aktiv deltakelse. Videre at arbeidet bidrar til å synliggjøre en framtidsrettet og bærekraftig bransje som fremmer grønn vekst og internasjonal konkurransekraft.

Dette oppnås gjennom:

- Økt bevissthet blant alle medlemmer om nødvendigheten av samarbeid
- Bidrag til bærekraftig utvikling og vekst
- Styrking av medlemmenes kompetanse innen satsingsområdene
- Intensivering av samarbeidet blant medlemmene, og med andre
- Gjennomføring av strategiarbeidet for å sikre målrettet innsats
- Utvikling av nye prosjekter og samarbeidskonstellasjoner
- Fremme InnoTre som en viktig næringsklynge i Sør-Norge

Effekter

Prosjektet er forankret i egen strategi og i regionale og nasjonale planverk. Gjennom arbeidet bidrar InnoTre til oppnåelsen av viktige samfunns mål, et bredt nettverk i Norge og Europa, styrking av trekompetanse hos utdanningsaktører og økt bruk av ombruksløsninger.

Nedenfor nevnes faktorer som er avgjørende for at prosjektet kan bidra til måloppnåelse:

- Tilstrekkelige økonomiske og administrative ressurser er nødvendig for å gjennomføre og/eller påbegynne planlagte aktiviteter
- Oppdaterte gjeldende strategi som tilpasses tilgjengelige ressurser
- Engasjement og samarbeidsvilje hos alle aktørene i klyngediamanten er helt essensielt for å oppnå større verdiskaping
- En klyngeutvikling som sikrer at eksisterende medlemmer opplever verdi og relevans, og som fører til medlemsvekst

Den største trusselen for prosjektet, i tillegg til utilstrekkelig økonomi, er medlemmer som er så presset på egne ressurser, at de ikke kan prioritere klyngesamarbeidet.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Alle aktiviteter beskrevet tidligere skal gjennomføres i 2025.

Kostnadsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Innovasjonsløft	1 000 000					1 000 000
Klyngeutvikling	2 000 000					2 000 000
Kompetanseutvikling	1 000 000					1 000 000
Sum kostnad	4 000 000					4 000 000

Medlemmene bidrar med egeninnsats timer og midler gjennom kontingent og serviceavgift. I tillegg kan det tilkomme deltakeravgift på enkeltarrangementer og prosjekter.

Finansieringsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Agder fylkeskommune	2 000 000					2 000 000
Egenfinansiering	2 000 000					2 000 000
Sum finansiering	4 000 000					4 000 000

Medlemmene bidrar med egeninnsats timer og midler gjennom kontingent og serviceavgift. I tillegg kan det tilkomme deltakeravgift på enkeltarrangementer og prosjekter.

Geografi

4200-Agder

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Medlemmer 2024.pdf	41 454	- 14.01.2025 -